

nft

Vårt behov
er meget
stort!

FRIMÄRKSHUSET AB

Mäster Samuelsgatan 3,
Stockholm C.
Telf. 11 05 99 11 41 50

Vi ønsker å kjøpe omgående:

Sverige: skilling banco-merker, (også reparerte 3, 6 og 24 skilling banco), skilling banco-brev, ustemplete eldre merker (gjørne blokker), **Oscar- og Gustav-frimerkehefter**, (for disse betaler vi meget høye priser) 55- og 80-øres, også på brev, bedre hefter med 3- og 4-sidig tagging (for 10 øre type II nr. 271 betaler vi 450—, sv. kr.), parkombinasjoner, postfriske 5 kronor hvitt papir etc.

Vårt behov er meget stort!

Norge: alt bedre materiell, **Danmark:** De fleste bedre merker, **Island:** skillingmerker også på brev, senere utgaver på brev, alle merker Hopflug m.m.

Dansk Vestindien og Grønland: brev, bedre objekter. Vi betaler meget høye priser.

Finnland: tidlige utgaver, alle bedre objekter.

Send Deres tilbud nå!

FRIMÄRKSHUSET AB

1

NORSK FILATELISTISK TIDSSKRIFT

JANUAR 1965

Norsk Filatelistisk Tidsskrift

UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND

Redaktører:

F. C. MOLDENHAUER JR. (ansv.)

EIVIND EVENSEN

Postboks 49 . MINDE . BERGEN

Forretningsfører:

ODD GRAHM

Boks 875 . Oslo

Tidsskriftet sendes gratis til medlemmene i klubber tilsluttet Norsk Filatelistforbund.

Årsabonnement Norge kr. 20,—.

Annual Subscription all Countries kr. 20,—.

Løssalg kr. 2,50 pr. nummer:

Annonsepriser . Advertising rates:

Forside	kr. 150,—
1/1 side	» 175,—
1/2 »	» 100,—
1/4 »	» 60,—
1/8 »	» 35,—
1/16 »	» 25,—

Ved innrykking 6 ganger gis 10% rabatt på ovennevnte priser.

Små-annonser:

kr. 2,— pr. linje, minstepris kr. 10,—. Bare forskuddsbetalte småannonser blir tatt inn.

Opplag: 2350 eksemplarer.

Tidsskriftet kommer ut med ti nummer om året. I månedene mai/juni og juli/august blir det sendt ut dobbeltnummere.

Bestillinger på tidsskriftet, særtrykk, enkelte nummer samt korrespondanse angående annonser, sendes forretningsføreren

Forbundets postgironummer er: 69 268

Bankgironummer er: F 8299 B/179.

Korrespondanse angående tidsskriftets redaksjon og auk-sjonene sendes redaksjonen direkte.

Trykt hos Ed. B. Giertsen A/S, Bergen.

NORSK FILATELISTFORBUND

Postboks 875, Oslo.

President: Arnstein Berntsen, Oslo.

Visepresident: Leif Mürer, Moss.

Styremedl.: R. Breda Sørensen, Drammen. F. C. Svendsen, Bergen, S. Johnsen, Kristiansand S.

ARBEIDERNE FILATELISTKLUBB, boks 4240, Thorshov, Oslo 4, formann Leif Ullern, Sandakervn. 10 B, Oslo 4. Bytteleder Gustav A. Karlsen, boks 4240, Oslo 4.

BERGENS FILATELIST-KLUBB, boks 846, Bergen.

Formann Ragnar Olsen, boks 758, Bergen.

Bytteleder F. C. Svendsen, Magnus Barfotsgt. 4, Bergen.

DRAMMENS FILATELIST KLUBB, Drammen.

Form. kjøpm. E. Langerud, Betzy Kjelsbergs vei 50, Drammen.

Bytteleder Søren Sjulsen, Postkontoret, Drammen.

GRIMSTAD FILATELISTKLUBB, Grimstad.

Formann Jac. B. Paulsen, Spedalen:

Bytteleder Th. Steen Gundersen, Grimstad.

HØNEFOSS FILATELISTKLUBB, HØNEFOSS.

Formann Sigurd Brenden, Hønefoss.

Bytteleder Henry Kristiansen, Hønefoss.

HÅLOGALAND FILATELISTKLUBB, boks 9, Harstad.

Formann Arne Bergan, boks 9, Harstad.

Bytteleder Kristian Dreiem, Gullhauggt. 12, Harstad.

KRISTIANSAND FILATELISTKLUBB, boks 301, Kristiansand S.

Formann Johnny E. Pedersen, Grågåsv. 14, Vågsbygd.

Bytteleder Helge Hornes, Postkontoret, Kristiansand S.

LILLEHAMMER FILATELISTKLUBB, Reichweinsgate 26, Lillehammer.

Formann Jørgen Sorgendal, Reichweinsgate 26, Lillehammer.

Bytteleder Ivar Odden, Peer Gynts vei 18, Lillehammer.

MOSS FILATELISTKLUBB, Moss.

Formann Trygve Jørgensen, Lyngveien 7, Moss.

Bytteleder Ing. Leif Mürer, Torgny Segerstedtsv. 16, Jeløy.

NOTODDEN FILATELISTKLUBB, Notodden.

Formann Nils O. Thvedt, Eidsvollsgt. 5, Notodden:

Bytteleder Øystein Dragland, Osc. Nissensgt. 4, Notodden:

OSLO FILATELISTKLUBB, boks, 298, Oslo 1.

Formann Anders Evensen, c/o: Sev. Dahl's Assurance-kontor A/S, boks 1277 — Vika, Oslo.

Bytteleder Kristen Hangeraas, Arnebråtv. 7, Smestad.

SKIEN FILATELISTKLUBB, Skogplassene, Skien.

Formann Karsten Ramstad, Skogplassene, Skien.

Bytteleder Asbjørn Haugen, Farmannsgt. 20, Skien.

STAVANGER FILATELISTKLUBB, Bjørnstjerne Bjørnsonsgt. 20, Stavanger.

Formann S. Evensen, Bj. Bjgt. 20, Stavanger:

Bytteleder Jacob Schawland, Øvre Stokka, Stavanger.

ØRSTA FILATELISTKLUBB, Ørsta.

Formann kunstmålar Karl Straume, Hovdebygda p. å.

Bytteleder kjøpmann Sigurd Sveen, Ørsta.

ÅALESUND FILATELISTKLUBB, Lihauggt. 2, Ålesund.

Formann Nikolai Helseth, Keiser Wilhelmsgt. 25, Ålesund.

Nr. 1 — JANUAR 1965 — 24. årgang

norsk FILATELISTISK TIDSSKRIFT

Redaktører: F. C. MOLDENHAUER JR. (ansv.) og EIVIND EVENSEN

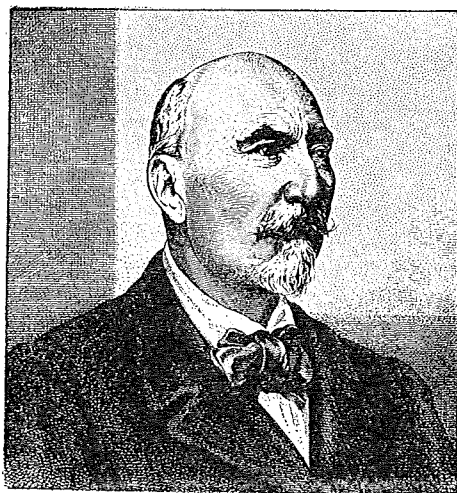
Ferdinand Schirnböck Mestergravøren fra Statstrykkeriet i Wien

Av D. A. Dromberg

Den 16. september 1930 lukket Ferdinand Schirnböck sine øyne for alltid, og med ham gikk en av verdens beste gravører gjennom tidene i graven. Merkelig nok verdsetter filatelistene sjelden de personer som har skapt merkene. Man skulle tro at de samlere som legger størst vekt på frimerkets bilde også ville interessere seg for dem som har tegnet og gravert merket. Men dessverre det har meget sjelden vært tilfellet. Og likevel — det ligger uendelig mye omsorg og nitid arbeid bak et vel utført frimerke, og de menn og kvinner som har laget merkene er vel verd å minnes.

Ferdinand Schirnböck ble født den 29. august 1859 i småbyen Oberhollabrunn i Østerrike. Etter avsluttet skolegang begynte han sine studier ved Wiener Kunstgewerbeschule. Herfra ble han overført til kunstgalleriets skole for kopperstikkere der han studerte i 4 år. Hans første jobb etter avsluttede studier var som tegner i Siebenbrun, men flyttet snart etter til Argentina der han grunnla et stort seddel- og verdipapirtrykkeri — Sud-Americana de Billetes de Banco.

Oppholdet i Argentina varte i 6 år, og Schirnböck graverte i Buenos Aires såvel sedler som frimerker. Frimerkene er alle som ett utført i koppertrykk, men sitt første stålstempel laget Schirnböck også her. Det var et brevkort som skulle utføres i boktrykk, og urstempelen kunne da ikke lages på samme måte som for frimerkene beregnet på dyptrykk. For boktrykket skal jo de felter som ikke skal avgi farge fjernes fra urstempelen mens det omvendte er tilfelle for dyptrykk. Metoden for boktrykket kalles på tysk Stahlschnitt — på fransk

«en épargne» — graving. Ordet «épargne» betyr noe slik som å spare eller ta vekk. Når det gjelder dette første stålstemplet så er det et av Schirnböcks svakeste arbeider, men han utviklet seg til å bli en mester også på dette område. Det er lett å se av de russiske Romanov-merkene og de laveste verdiene i Østerrikes jubiléumsserie fra 1908.

Selvom Schirnböcks virksomhet i Argentina til å begynne med var for øvelse å regne, utviklet han seg etter hvert til en førsteklasses fagmann. Hans første urstempler for frimerker er ikke av beste klasse. Det er lett å se på de laveste verdiene på serien fra 1888/89 at gravøren fremdeles er en nybegynner. Serien er gjengitt i fig. 2.

Argentina utgav i 1892 to merker til 400-årsjubileet for oppdagelsen av Amerika.

(Over til side 4).

Med passelige mellomrom dumper det ned i vår postkasse større eller mindre såkalte annonse- eller bytteklubbsblader. Det er stensilerte blad på ett eller flere ark med i somme tilfelle noe tekst av hva de kaller filatelistisk stoff om Europamerker, førstedagskonvolutter o. l. Det siste av arten kom i de aller siste dagene av gamleåret.

Det består av ett ark med tekst på ene siden og koster kr. 2,— pr. år for 6 nummer. I formålsparagrafen heter det at bladet skal være et hjelpemiddel for den moderne filatelist, men står det lenger nede — bladet vil ikke bringe noen spesiell nyhetsmeddelelse eller artikler, men kun være et annonseorgan. Opplag 200. Det følger så opplysninger om annonseprisene som varierer fra kr. 50,— for hel side til kr. 5,— for 1/16. Annonsene i dette første nr. er to danske — en som tilbyr FDC fra Norge (Europamerket) + Danmark, og en annen om islandsk nyhetstjeneste og landepakker fra Norden. Helt til slutt skriver redaktøren at han håper med tiden å starte nyhetstjeneste og komme med noen artikler. Annonsemengden bør jo også økes — heter det lakonisk til slutt.

Når vi har trukket dette «bladet» frem her er det ikke for på noen måte hverken å drive propaganda for det eller for å stikke kjepper i hjulene. Redaktøren er sikkert en energisk og initiativrik mann som vil lage noe. Han ser, for alt det vi vet, i ånden et blad som vil bli elsket og lest av tusener av «filatelist» i hele kongeriket Norge samt dertil hørende skandinaviske og nordiske venner. Det er her vi stiller oss noe tvilende.

Like før jul fikk vi et nummer av et blad som har gått i en tid, og hvor redaktøren beklager at han ikke har fått ut noe nummer på over et halvt år, og nå står han i

Gratisannonser

fare for rettssak anlagt av en samlerklubb i et av nabolandene. Utover høsten og vinteren har vi stadig fått brev fra samlere som besverger seg over at et bestemt frimerkeblad ikke er kommet ut, og krever at vi skal ta affære. Men selvsagt hverken kan eller vil vi det. Det må være en sak mellom vedkommende blad og dets abonnenter.

Det som er det triste i saken er at det alltid har vist og stadig viser seg at det er umulig å få igang og drive et frimerkeblad — stort eller lite — uten å ha en støtte i ryggen. Det kan være i form av et pengesterkt firma som setter midler inn for sin egen reklames skyld, og tar tapet ved utgivelsen, eller som i vårt eget tilfelle med Forbundet som med pliktabonnement greier å få endene til å møtes sånn noenlunde. Hertil kommer så bladene for en del klubber — Drammen, Horten, Troms og til dels Hålogaland. Men her er det også noen som står bak og støtter.

For å komme tilbake til det bladet vi startet med som skal koste kr. 2,— for 6 nummer pr. år, så ser en med en gang at dette ikke kan bli noen forretning. Portoen for disse 6 nummer alene utgjør kr. 1,80, og for de resterende 20 øre skal det skaffes til veie papir, sverte og konvolutter. Men så kommer jo annonsene i tillegg. Jo, men med de nevnte annonsepriser og med den annonsetilgang som fins her i landet må det bli undergang.

Siden vi er inne på det med annonser så forbauser det oss hvor lite våre lesere benytter seg av NFT som annonseorgan. For et års tid siden kom det melding om at styret i Norsk Filatelistforbund hadde gjort vedtak om at hver forbundsklubb skulle få to gratisannonser i hvert nummer. Vi i redaksjonen reagerte nærmest litt surt til dette, for vi så for oss den strøm av gratisannonser vi måtte ordne opp i, og alt det maset som ville komme når ikke alle kunne få sine annonser med det samme. Men vi tok feil. Hittil er det bare en tre-fire av klubbene som har benyttet seg av dette meget generøse tilbudet. Vår plan var å lage en egen side med slike småannonser, men hvordan i all verden skal vi greie det når selv gratisannonser ikke frister. Det er vårt håp at samlerne vil bruke NFT, og at denne, eventuelt disse

Ny forretningsfører

Som meldt i vårt nummer 10 for i fjor er Odd Graham, Oslo ansatt som ny forretningsfører for NFT fra 1. januar i år. Forretningsførerens postboks er uforandret — Postboks 875, Oslo.

Som vi tidligere mange ganger har presisert skal alt vedkommende abonnement, adresseforandringer, annonser osv. sendes forretningsførereren. Gratisannonser 2 fra hver klubb pr. nr. skal derimot sendes via klubben direkte til redaksjonen.

Alt stoff til bladet — det være seg leserbrev, artikler eller innlegg av forskjellig slag skal derimot sendes redaksjonen. Postboks 49, Minde.

Ved å følge disse enkle regler vil leserne spare både redaksjonen og forretningsførereren for mye ekstra bryderi.

Så vil vi ønske Odd Graham velkommen og lykke til med arbeidet. Noen presentasjon av ham skulle være unødvendig. Han er kjent av alle samlere både i innland og utland for sin innsats for motivfilateli, som jurymedlem både innen- og utenlands, som skribent og foredragsholder.

Good Luck.

Red.

småannonsesidene kan komme i stand. — Vi har hatt den glede at annonsemengden i de senere år er økt til dels ganske meget, og det er ingen tvil om at annonser skaper annonser. Derfor — samlere i våre klubber — benytt dere av den enestående anledning som bys dere gratis til å komme i kontakt med samtlige norske samlere og en god del av nabolandenes. På den måten kan De sikkert få fatt i det som det lokalt har vist seg umulig å komme over. Og De kan sikkert få fatt i det ved bytte, og derfor uten direkte utgifter.

Vi vil derfor ønske våre lesere vel møtt på småannonsesiden, likesom vi ønsker alle våre annonsører velkommen i det nye år sammen med vår nye forretningsfører, Odd Graham, som spesielt vil ta seg av annonseakkvisisjonen.

Godt nytt år alle sammen.

Prefilateli-katalogen

Etter mange rettelser og forandringer er særtrykket av prefilateli-katalogen nå i trykken. Oppslaget er 300 eksemplarer nummerert fra 1—300, og prisen er av Forbundsstyret fastsatt til kr. 20,— pr. stk. Det vil ikke bli trykket nytt oppslag, så for den som er interessert gjelder det å være om seg i tide, Kattalogen er på 56 sider.

Vi regner med å kunne sende ut til dem som har bestilt katalogen hos redaktørene i begynnelsen av februar, og disse eksemplarene vil bli sendt i postoppkrav dersom bestillerne ikke sender forskuddsbetaling innen 31. januar til Redaksjonen, Boks 49, Minde. Husk å inkludere porto samtidig, idet porto kommer i tillegg til den fastsatte pris. Trykksakporto er kr. 0,90 inntil 500 gram.

For utenlandske samlere vil det samtidig foreligge et kort sammendrag på engelsk av de viktigste opplysningene, dette stensilerte oppsett sendes gratis til alle utenlandske bestillere.

Nye bestillinger på særtrykket sendes etter 10. februar ikke til redaksjonen, men til forretningsfører Odd Graham, Boks 875, Oslo. Forskuddsbetaling kr. 20,90 pr. særtrykk vil lette hans arbeid betydelig.

N. F. T.'s anbudsauksjon nr. 5

Etter den dårlige tilgang på materiell til vår forrige auksjon, og det tilsvarende dårlige resultat av auksjon nr. 4 hadde vi i grunnen bestemt oss for å innstille denne redaksjonelle ekstrajobb. Den krever mye arbeid og tid i redaksjonen, og tiden er som kjent dessverre ikke et tøyelig begrep. Redaktørene har som de fleste mennesker kun en begrenset fritid, og litt annet enn NFT skal vi tross alt ta oss av!

Vi har likevel, etter mange anmodninger, bestemt oss for å lage en ny auksjon

Innleveringsfristen har vi satt til **15 februar**, og auksjonslisten vil bli inntatt i nr. 3/65.

Til denne auksjon har vi bestemt oss for **kun** å ta med materiell fra de nordiske land, altså Norge Danmark, Island, Finnland og Sverige, samt Grønland og Dansk Vestindien. Merkene må være beskrevet av innsendere og merker med defekter vil bare i unntakstilfeller bli medtatt. Hvert objekt må være montert i eget omslag, katalognummer og katalogverdi såvel som eventuelt minstepris må være påført forsiden av dette omslag. Merker som ikke tilfredsstiller disse krav kan ikke påregnes å bli inkludert i auksjonen.

Hvert objekt må være påført innsenders navn eller merke, og skal altså sendes i rekommandert brev eller postpakke til Redaksjonen NFT, Boks 49, Minde. Vi kan ikke påta oss å bekrefte motak i hvert enkelt tilfelle.

Fig. 2.

Det var Schirnböck som ble tildelt oppgaven med gravyren, og i fig. 3 som gjengir den høyeste verdien, ser vi at det her er en mester i sitt fag som har vært i sving. Disse merkene blir da også regnet for å være det definitive gjennombrudd for Schirnböck som genial gravør.

Den siste frimerkeserien som Schirnböck graverte for det argentinske statstrykkeriet var Rividaviaserien. Denne består av 3 forskjellige tegninger og de er gjengitt i nederste raden på fig. 2. Disse merkene bidro til å øke hans navn og rykte som gravør, og han ble nå regnet for å være blant de dyktigste i verden. Tilsammen graverte Schirnböck 22 forskjellige frimerkeurstempler i Argentina. I tillegg kommer en rekke seddelgravyrer.

Fig. 3.

Columbus skip Santa Maria, Niña og Pinta.

I 1893 satte Schirnböck kursen hjemover til Europa. Han slo seg først ned i Lisabon der han graverte banknoter, men snart gikk turen til hjemlandet — Østerrike.

I Wien graverte han også i førstningen banknoter. Det kan i parentes nevnes at han i 1895 fikk en premie av keiser Frantz Josef for et kopperstikk han hadde laget etter et maleri av

De Fregger. Dette var en milepel på hans kunstnerbane, og han fikk nå forbindelser ved det keiserlige hoff og dermed ved Statstrykkeriet. På dette tidspunkt var det ikke aktuelt med nye frimerker i Østerrike, og Schirnböcks første store arbeid for statstrykkeriet ble frimerker for Bosnia.

Bosnia.

Det var i 1905 at Østerrike besluttet å gi ut en stor og staselig landskapsserie for Bosnia—Herzegovina. Merkene ble tegnet av den kjente kunstneren Koloman Moser, og nå startet et intimt og fruktbringende samarbeid mellom artist og gravør — et samarbeid som skulle vare frem til Mosers død — da en annen kjent kunstner, Rudolf Junk trådte i Mosers sted.

Den bosniske landskapsserien ble meget populær både i hjemlandet og over hele verden. Mange eldre samlere minnes hvor ettersøkte disse merkene var, og i min guttesamling var de høyeste verdier representert ved huller som det ikke fantes håp om å få fylt. Først etter første verdenskrig begynte disse merkene å vise seg i større antall på markedet.

Sammen med de amerikanske Columbusmerkene var det disse merkene som viste verden hvilken propagandaverdi det ligger i en vel utført frimerkeserie. Dette var begynnelsen, og parhestene Moser—Schirnböck skulle i årene fremover skape ennå bedre ting. Etter Bosnia-serien var Schirnböck så kjent som gravør at

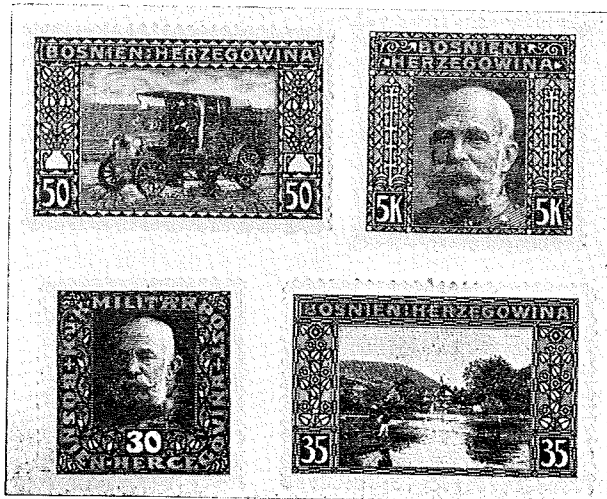

Fig. 4.

han aldri mer behøvde å søke arbeid. De formelig sto i kø og ventet på ham.

Østerrike.

Man kan vel si at suksessen med Bosnia-merkene kom på et heldig tidspunkt for Schirn-

böck, for just i de dagene begynte man å pusle med tanken om en jubileumsserie til Franz Josef som monark i 60 år. Schirnböck og Moser fikk oppdraget, og det ble laget 15 urstempler og av dem var det 13 portretter. De ni laveste verdiene er i dyptrykk. I 1910 kom serien på nytt og nå forsynt med årstallene 1830—1910 til keiserens åttiårsdag.

Fig. 5.

Fra 1910 og utover laget Moser og Schirnböck storparten av Østerrikes frimerker. Schirnböck graverte i tillegg banknoter og drev med annet gravørarbeide. Av hans senere arbeider, og kanskje det som er best kjent av nåtidens samlere, er komponistserien av 1922 og byutgaven av 1923. Schirnböcks siste arbeid for Østerrikes postverk var Miklasserien fra 1930 — samme året som han døde. Det påstås at han på denne tid holdt på med en Vatikanserie som han ikke rakk å få ferdig.

Det er umulig her å regne opp alle de urstempler for frimerker som Schirnböck i sin tid utførte. Det sies at han graverte merker for til sammen 18 land, og urstemplenes antall går opp i 150 med mer en 600 forskjellige frimerker. I

dette tallet er imidlertid også overtrykksmerkene regnet med. I det følgende skal vi se litt på en del av de land Schirnböck hjalp med frimerkefremstillingen.

Sverige.

For Sverige utførte Schirnböck bare ett arbeid, men det var til gjengjeld et meget viktig sådan. Da den nye bruksserien fra 1909 ble planlagt gjorde professor Olle Hjortsberg flere utkast. Ett av dem ble antatt og ses helt til venstre på figur 6. Selve merket er utført som tusch-tegning og portrettet av kong Gustav er et påklistret fotografi. Tre gravører fikk nå i oppdrag å gravere portrettet, nemlig Paul Wilcke fra Jakob Bagges seddeltrykkeri, Andreas Pichel fra Berlin og Ferdinand Schirnböck. På fig. 6 ser vi Pichels gravyre til venstre og Schirnböck til høyre. Det ble Schirnböck som vant. Portrettlikheten er faktisk frapperende, og viser at Schirnböck virkelig var både en dyktig gravør og en stor kunstner. Frimerkets ramme ble også gravert i Wien. Urstemplet ble senere brukt til samtlige verdier i serien og senere tillegg til samme. Plafene er galvanos og de ble også laget i Wien. Merkene er som kjent dyptrykk.

Norge.

I 1914 var det hundre år siden den norske grunnloven ble vedtatt på Eidsvoll, og denne viktigste begivenhet i landets historie ville nordmennene markere med en frimerkeutgave utenom det vanlige. Som motiv ble valgt Oscar Wergelands maleri av riksforsamlingen. Men når dette detaljrike bilde skulle forminskes til frimerkeformat måtte det sannelig en god gravør til for at det ikke skulle bli en eneste grøt av det. Det ble da Schirnböck som fikk oppdraget, og han greide ved sin fortrefelighet å fremstille et merke der billedlikheten er til stede på personer hvis hode ikke er større enn et knappenålshode. Fremstillingen var koppertrykk. —>

Fig. 6.

Fig. 7.

Urstemplene til Ibsen og Abel skar Schirnböck i stål (boktrykk). Nok et merke graverte Schirnböck for Norge, nemlig 30 øren i Hellig Olav-serien fra 1930. Denne gang var det også koppertrykk, og motivet også nå et maleri — Arbos kolossbilde «Hellig Olav faller på Stiklestad».

Russland.

Hvem minnes ikke Romanov-seriens laveste verdier fra sin guttesamling. De høyeste valørene var ikke lette å få tak i før revolusjonen, men senere kom også inflasjonen for dem.

Da ætten Romanov hadde regjert i Russland i 300 år besluttet man å gi ut en jubiléumserie som skulle overgå alt hva man tidligere hadde sett når det gjaldt komposisjon og førsteklasses utførelse. Det russiske statstrykkeriet hadde ved en rekke anledninger vist at det kunne utføre et virkelig fornemt boktrykk, men da graveringen av urstemplet jo er et meget krevende og tidsødende arbeid hadde man overlatt dette til utlendinger. I Schirnböckbiografier ser man at Schirnböck skulle ha gravert alle urstemplene for Romanovseiren. Det er imidlertid feil. Kommeriserådet Ruuskanen i Tammerfors og herr Fabergé i Helsingfors har en masse avtrykk av

for merkene var for 1 og 25 kopek I. Bibilin, for 15 kopek R. Sarrinsch og 35 kopek E. Lanceré. På avtrykkene av urstemplene er såvel tegnerens som gravørens navn angitt i cyrillisk skrift, men da man laget trykkplatene har man fjernet navnene. De passet antagelig ikke i det fyrstelige selskapet.

Schirnböcks betydning ligger ikke alene i at han var en betydelig kunstner og dyktig gravør, og at han alt i 28-årsalderen var verdensberømt.

Fig. 8.

Han var i tillegg en fremragende lærer som samlet rundt seg en hel skare av yngre gravører fra statstrykkeriet i Wien. Han laget skole, og den har fått betegnelsen «Wienerskolen». Han fikk etterfølgere også andre steder og hans Wienerskole spredde seg til en rekke land. Av Schirnböcks elever kan nevnes Lorber, Schuricht, Ranconi, Retzel og Francke. Den siste har gravert bildet av Ferdinand Schirnböck som er gjengitt her. Mange av disse elevene er nå gamle eller døde, men tradisjonen lever og ennå fins det etterfølgere av den store mester i Wien.

Til slutt kan vi ta med en serie finske merker som er gravert av Schirnböcks elev

Fig. 9.

urstemplene, og det går der frem at Schirnböck graverte i hvert fall 1, 15, 25 og 35 kopek. Tegnere

A. Schuricht. Merkene er tegnet av Aarne Karjalainen (5 og 10 mark) og av professor Axel

Frimerkepressen går.

Norge.

9. november, bruksmerker i nye farger, 30 øre, grønn, fisk og aks, 60 øre rød, båtmannsknop.

Finnland.

4. januar, verdensmesterskap i ishockey som holdes i Finland. 3.— 14. mars, 1 merke 0,35, opplag 3 mill.

Island.

27. januar, veldedighetsmerker, motiv rype i sommer- og vinterdrakt, 3,50 + 50, 4,50 + 50.

Ajman.

15. desember, Kennedy minneserie, bilder fra presidentens liv, 10, 15, 50 nP, 1, 2, 3, 5 og 10 R. De 4 høyeste verdier ble også utgitt i miniatyrark tagget i et opplag av 7500.

Australia.

25. november, suppleringsverdi bruksserien, ny 5/— med bilde av William Dampier og hans skip Roebuck.

Gallén-Kallala (25 mark). Disse merkene kom ut den 24. januar 1930 mens Schirnböck ennå levde og arbeidet. Mesteren har ganske sikkert bistått sin elev med råd og dåd ved graveringen, og Schirnböck skulle på den måten også ha gjort sin innflytelse gjeldende for de første finske dyptryksmerkene.

De frimerkene som Schirnböck har gravert gjennom et langt og fremgangsrikt liv måtte kunne bli grunnstammen til en meget interessant studie- og spesialsamling. Hele hans produksjon er ennå ikke kjent og det er derfor også muligheter for et interessant forskningsarbeid for den som vil kaste seg over dette. I tillegg kan den som er heldig og kommer over prøvetrykksmaterieell gjøre trykktekniske studier. En del av Schirnböcks urstempler er bestemt for boktrykk og andre for dyptrykk. Men av dyptrykksstemplene er en del beregnet på koppertrykk andre på siderografi. Her er opplysningene i normalkatalogene både ufullstendige, og i mange tilfelle feilaktige.

En samling Schirnböck skulle virkelig være å anbefale både for den som setter mest pris på vakre merker, og for dem som er interessert i trykkteknisk filateli. En slik samling vil sikkert gi en mye mer enn en samling av moderne spekulasjons- og humbugutgaver i fotogravyre.

*

Direktør D. A. Dromberg som er hovedredaktør for organet for Finlands Filatelist Förbund, Philatelia Fennica, har på vår forespørsel vært så elskverdig å oversette denne artikkelen til svensk (og vi altså videre til norsk) fra den finskspråklige artikkelen han hadde i Philatelia Fennica. Klisjeene er også med vanlig elskverdighet utlånt gratis av bladet.

Red.

Belgia.

7. desember, antituberkulose-seire, berømte malerier av van Dyck m. fl. 50 c + 10 c, 1 F + 40 c, 2 F + 1 F, 3 F + 1 F, 4 F + 2 F og 6 F + 3 F.

Ceylon.

21. desember, Ceylons jernbaner 100 år, 60 c. Merket forekommer i to utførelser. Det ene har tekst på ceylonsk og engelsk, det annet på ceylonsk og tamil. Begge merker forekommer like mange ganger i arket. Motivet er for øvrig det samme.

Forenede Nasjoner.

25. januar, særfondet til hjelp for utviklingslandene, 5 c og 11 c.

Frankrike.

18. januar, bruksmerker, 0,30 F Paris' byvåpen og 0,30 (Coq Gaulois).

18. januar, portomerker, blomstermotiv, 0,05, 0,10, 0,50 og 1,00 F.

18. januar, tjenestefrimerker — Europarådet, 0,30 og 0,60 F.

25. januar, tjenestemerker — Unesco, 0,30 og 0,60 F.

Italia.

21. november, minneutgave Giovanni da Verazzano, sjøfareren som ga navn til New Yorks nyeste bro mellom Staten Island og Brooklyn, 30 og 130 lire.

6. desember, frimerkets dag, 15 lire.

Jamaica.

10. desember, Eleanor Roosevelt stiftelsen, 1/—.

Jugoslavia.

28. november, 3. seire jugoslavisk kunst gjennom århundredene, flerfargetrykk, 25, 30, 40, 50 150 og 200 dinar. Opplag for høyeste verdi 250 000.

7. desember, jugoslaviske kommunistpartis 7. kongress 25, 50 og 100 dinar, flerfargetrykk. Høyeste verdi opplag 250.000.

Kenya.

12. desember, på 1-årsdagen for sin frigjøring 12-12-1963 ble Kenya en republikk, minneserie i verdiene 15, 30 og 50 c, 1,30 sh og 2,50 sh.

Malaysia.

Dato ikke oppgitt, åpningen av den nasjonale moske, 6, 15 og 20 c.

Nederland.

15. desember, 10-års-jubileet for forfatningsendringen, 15 c grønn.

Nederlandske Antiller.

15. desember, 10-års-jubileet for forfatningsendringen, 25 c, flerfarget.

Papua & New Guinea.

De nye bruksmerker vi meldte om i forrige nummer kommer den 20. januar.

Polen.

Serien til verdensrommets utforskning som vi meldte om i forrige nummer, er supplert med et miniatyrark med bilde av de 3 romfarere som var med Vostok. Samtlige 3 merker har verdien 60 gr.

Portugal.

28. desember, avisen «Diario de Noticias» 100 år. 2 merker med bilde av grunnleggeren, Eduardo Coelho, 1 esc. og 5 esc.

Russland.

26. oktober, sovjetrepublikkene Turkmen og Uzbek 40 år, 2 merker à 4 kopek.

31. oktober, vitenskapsmannen D. Ivanovsky 4 kopek.

6. november, miniatyrark Lenins 94 fødselsdag pålydende 20 kopek.

6. november, 100 års fødselsdag Lenins søster, og 95 års fødselsdag for N. K. Krupskaya, hustruen til Lenins beste venn, begge damer tok stor del i den russiske revolusjon, 2 merker à 4 kopek.

20. november, miniatyrark med bilde av de 3 romfarere som bemannet Vostok, pålydende 50 kopek.

20. november, folkerepublikken Mongolia 40 år, 6 kopek.

25. november, kirgiserdikteren Satylganov's 100 års fødselsdag 4 kopek.

25. november, russisk flora og fauna, motiv russisk sopp, 2, 4, 6, 10 og 12 kopek.

30. november, filmprodusenten Dovzhenko 70 år, 4 kopek.

30. november, vitenskapsmannen V. Struve, grunnleggeren av Pulkov observatoriet, 100 års dødsdag, 4 kopek.

30. november, soppmerkene kom i ark på 25 merker med 5 vedheng på høyre og 5 på venstre

side av arket. Hvert av vedhengene har forskjellig utseende.

30. november, et 4 kopek merke til det nye år. Suriname.

30. november, barnehjelpmerker, 8 + 3, 10 + 4, 15 + 9 og 20 + 10 c.

15. desember, 10-års-jubileet for forfatningsendringen, 25 c, flerfargetrykk.

Tristan da Cunha.

17. februar, ny bruksserie med bilder av skip som har spilt en rolle i øyas historie m. m. Serien består av 14 merker i verdiene: ½, 1, 1½, 2, 3, 4½, 6, 7 og 10 d, 1/—, 1/6 d, 2/6 d, 5/— og 10/—.

Tyrkia.

Dato ikke oppgitt, nye tjenestemerker, 1, 5, 10, 30, 50, 60, 80, 130 og 200 kurus.

U.S.A. Utgaveprogram for 1965:

Herbert Hoover minnemerke, U.S.A.'s 31. president.

Trygg Trafikk-merke, 49.000 mennesker drept og skadet for 8 bill. \$ pr. år på U.S.A.'s 5,6 mill. km vei.

Minnemerke Frelsesarmeen 100 år.

Minnemerke Magna Carta 750 år (Englands grunnlov).

Dante Alighieri, minnemerke Italias store dikter født i Florens 1265.

Maleri av John S. Copley, i serien berømte amerikanske malerier.

Svensk frimärksutgivning

Av byrådirektör Per Pååg

På de flesta områden inom den postala verksamheten förekommer nordiskt samarbete. Så också ifråga om frimärksframställning.

Mest märkbart utåt var sannolikt detta samarbete, då de fem nordiska länderna på Nordens dag 1956 gav ut frimärken med gemensamt motiv. Med denna emission ville postverken understryka nordisk samhörighet och betydelsen av nordiskt samarbete på skilda områden. Av liknande art var den frimärksutgivning som Danmark, Norge och Sverige gjorde 1961 i samband med SAS 10-årsjubileum.

Bland mera interna företeelser på samarbetets område kan för Sveriges del nämnas, att samtliga nordenfrimärken 1956 trycktes vid svenska postverkets frimärkstryckeri, att vi 1959, då vår gravörsituation var brydsam, fick hjälp av finska gravören Birger Ekholm, att vi f. n. lämnar danska postverket liknande bistånd genom att låta gravören Czeslaw Slania utföra vissa arbeten för dansk räkning. Vidare har svenska postverket inför starten av flerfärgetryck inom kort, fått många värdefulla tips från Norge, som sedan något år tillbaka haft en sådan flerfärgspress i bruk. Ett viktigt faktum i det nordiska samarbetet på frimärksområdet är, att de nordiska ländernas frimärkstryckerier numera fått enhetligt tryckförfarande, sedan Norge anskaffat en press för stålstickstryck. För Sveriges del finns dock en liten hake i samarbetet. Vi tillverkar som bekant hela vår frimärksproduktion i rullar, under det att de övriga ländernas märken produceras i kartor. Sverige är därför ensamt om utrustning för rullframställning.

Redan av det anförda torde framgå, att Sverige intar en positiv hållning till nordiskt samarbete på frimärksframställningens område. Ytterligare kan emellertid nämnas, att samråd också sker mellan ländernas postförvaltningar, då det gäller frimärksutgåvor av internationell karaktär, t. ex. i samband med flyktings- och antihungerkampanjerna.

I anslutning till det anförda kan kanske några ord om svenska frimärksutgivningen vara av intresse.

Rent allmänt kan man först konstatera, att frimärken uppmärksammas över hela världen. Samlarintresset är i ständigt stigande. Det är därför ej helt betydelselöst för ett land, hur dess frimärken ser ut. Ett gott anseende på frimärksmarknaden har ekonomisk betydelse för postverket.

Programråd och Konstråd.

I Sverige strävar vi efter att ge frimärkena karaktär av värdetecken. Denna strävan söker vi realisera genom att sikta på kvalitet ifråga om ämnesval, frimärksbild och tekniskt utförande.

Naturligtvis behöver generalpoststyrelsen vid val av ämne och frimärksbild rådgivande experter. För det ändamålet står två institutioner till styrelsens disposition: Programrådet och Konstrådet. I programrådet ingår som experter, riksarkivarien, fil. dr. Ingvar Andersson och professor Erik Rudberg. Vetenskapsakademiens sekreterare.

I konstrådet medverkar målarprofessorn Hugo Zuhr och chefen för Nationalmuseum, fil. dr. Carl Nordenfalk.

Vid båda rådens sammanträden är dessutom från generalpoststyrelsen närvarande generaldirektören som ordförande, överdirektören, överintendenten samt författeren av denna artikel.

Programrådet har till uppgift dels att delta vid prövningen av inkommande framställningar om jubileums- och minnesfrimärken, dels att medverka till en allsidig långtidsplanering av frimärksutgivningen.

Material för långtidsplaneringen har införskaffats på så sätt att generalpoststyrelsen 1960 tillskrev ett stort antal representativa företrädare för det svenska samhället — akademier, landshövdingar m. fl. — och bad om besked, vilka tilldragelser inom vars och ens område som under de närmaste tio åren kunde tänkas komma ifråga till att hedras med frimärksutgivning. En mängd förslag strömmade och strömmar alltjämt in. Dessa har sammanförts årsvis. Genom denna planering torde de flesta områden av betydelse inom det svenska samhället komma att bli representerade vid frimärksutgivningen.

Det andra rådgivande organet, konstrådet, biträder generalpoststyrelsen i konstnärligt avseende. Ledamöterna i konstrådet föreslår lämpliga framstående svenska konstnärer till att avge motivförslag. Därvid anlitas endast enkänt skickliga konstnärer. Reelt innebär detta en tävlan dem emellan. När sedan motivförslagen kommit in till generalpoststyrelsen, bistår de konstnärliga experterna styrelsen med råd vid valet av motiv till de blivande frimärkena. Även vid valet av färg till märkena lämnar de styrelsen värdfull hjälp. Det slutliga avgörande i frimärksfrågor träffas emellertid alltid av generalpoststyrelsen.

Principer

Några av de principer — utom kvalitetskravet — som svenska postverket tillämpar vid val av ämnen för utgåvor kan kanske vara av intresse.

Den viktigaste är väl den, att ingen annan nu levande person än vår konung får sitt porträtt på ett svenskt frimärke.

En annan är den, att vi i Sverige inte brukar ge ut frimärken till en avliden persons minne i nära anslutning till dödsfallet. Frimärket som hedersbetygelse brukar enligt svensk kutym komma först längre fram i tiden, då det kanske också har större värde som erinran om den avlidnes insatser.

Vidare uppmärksammar generalpoststyrelsen endast jämna 100-årsjubileer. 50-års- och andra jubileer hedras endast om speciella skäl talar för detta. Ej heller dödsdagar celebreras, endast födelsedagar.

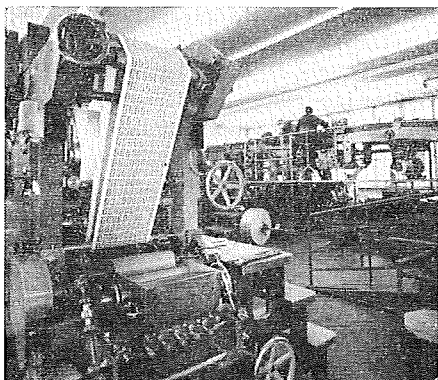
Restriktivitet iaktas ifråga om ämnen förbundna med insamlingsverksamhet. Detsamma gäller om internationella ämnen.

De bör ej få inkräkta på utrymmet för ämnen av internationell karaktär.

Vissa ämnen är ganska abstrakta eller på annat sätt svåra att materialisera i ett motiv. Även om ämnet i och för sig borde uppmärksammas med en frimärksutgåva avstår styrelsen i sådana fall därifrån, om ej fullgod symbolik eller naturalistiskt motiv kan presteras.

Tekniskt förfarande.

Tryckmetod.

De svenska frimärkena framställs enligt stål-ticksmetoden. Under de första åren av frimärkstryckeriets tillvaro i början av 1920-talet var svenska postverket tämligen ensamt om att i stålgravyr trycka frimärken. Många europeiska länder har sedan dess övergått till detta kvalitetsförfarande. I olika sammanhang har generalpoststyrelsen haft anledning att diskutera införandet av annat framställningsförfarande, inte minst under senare år, då styrelsen sett sig om

efter en ny press för tryckning av frimärken i flera färger.

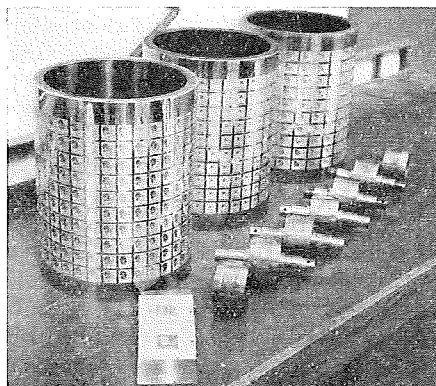
Generalpoststyrelsen har emellertid hållit fast vid stål-ticksförfarandet. Detta är nämligen ur konstnärlig och konsthantverksmässig synpunkt synnerligen förnämligt.

Gravyr.

Självfallet ställs det vid vårt förfarande stora krav på gravören, som med sin stickel skall i metallplattan spegelvänt skära ut alla de små fåror som gör bilden. Hur detta mönster av fåror skall komponeras för att rätt återgå konstnärens motivförslag ankommer på gravörerna. Det fordras konstnärlig begåvning, sträng uppmärksamhet och stor säkerhet på handen för att gravören skall lyckas en konstnärlig produkt med beaktande av såväl konstnärens intentioner som arbetgivarens krav på teknisk kvalitet.

Det räcker emellertid ej med att gravören utför ett skickligt arbete. Även tryckningsprocedurens olika faser måste samverka till ett gott resultat.

Prägling.

Detta sker i två etapper. Först transporteras bilden till den s. k. moletten där den blir rättvänd, varifrån den sedan genom stort tryck präglas in på formcylindern där den åter blir spegelvänt. Denna är klädd med ett tunnt kopparskikt, i vilket bilden inpräglas. Kopparskiktet är emellertid en mjuk metall. De inpräglade bilderna skulle därför mycket snart förslitas under tryckningsproceduren om inte cylinderytan förkromades efter präglingsen. Krom är ju betydligt motståndskraftigare än kopparskiktet. Förkromningen jämnar emellertid ut en del fina konturer i de präglade bilderna. Det är därför nödvändigt att återge dessa den ursprungliga skärpan. Hos oss sker detta genom en andra prägling efter förkromningen, varvid bilden på moletten påny pressas in på formcylindern exakt i de först präglade bilderna. En förskjutning i höjd- eller sidled bara bråkdelen av en millimeter skulle därvid betyda, att präglingsen misslyckats. Teknikerna känner emeller-

tid i fingertopparna då molettens bild exakt sammanfaller med formcylinderns. De misslyckas därför sällan eller aldrig med denna prägling på nytt.

Tryckfärg.

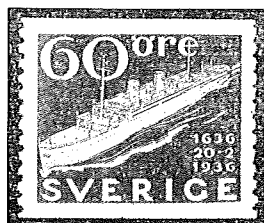
Tryckfärgen har vidare stor betydelse för ett lyckat resultat. Den bör vara av sådan kvalitet, att den lämpar sig just för den gravyr, som föreligger till utförande.

Vid färgtilförseln spelar de anordningar, som avtorkar överflödig färg från formcylindern, givetvis sin roll. Det är ju bara de små gravyrfårorna som skall fyllas med färg. I övrigt skall formcylindern vara fri från färg. I frimärkstryckeriets nuvarande tryckpressar sker avtorkningen med dukar av tyg.

Papper.

Även papperets kvalitet är av vikt vid frimärksframställning, inte minst för tryckets utseende. För att få ett gott tryck bör papperet ej vara för hårt eller för mjukt, vare sig ifråga om konsistens eller glättning. Det bör dessutom ha lämplig grad av opacitet (ogenomskinlighet). Men det är flera andra faktorer som är av vikt, då det gäller val av papper för frimärksframställning. I Sverige använder vi ett 85-gramspapper, som f.n. tillverkas av övervägande cellulosa och som levereras i gummerat skick från Klippans pappersbruk. Alltsedan 1890 har bruket stått för leveranserna av det svenska frimärkspapperet. Vår avsikt är emellertid att inom kort övergå till ett papper som består av 75 % lump och 25 % cellulosa.

Ny press.

Till sist bör väl även nämnas, att generalpoststyrelsen har beställt en flerfärgpress. Den medger tryck i tre färger och har en mycket stor kapacitet.

Den bör vidare ge kvalitetsmässigt bättre tryck, eftersom färgavtorkningen från formcylindern här sker efter en ny metod. Överflödig färg avlägsnas med papper som «skär» bort all färg från formcylindern utom i skårorna. Dessa förblir fyllda upp till kanten, även de finaste. Tryckreliefen bör därför bli ganska fulländad. Detta är tyvärr ej alltid fallet med våra nuvarande pressar, eftersom torkningen där sker med dukar. Dukarnas fibrer vill nämligen gärna tränga ned i gravyr-skårorna och ta bort färg som borde ha stannat kvar där.

Tidsmarginaler.

I en redogörelse om svensk frimärksframställning bör också ingå några ord om hur långt i förväg en framställning om jubileumsfrimärken bör vera generalpoststyrelsen tillhanda för att kunna beaktas. Omkring ett år. Månaderna rinner nämligen fort undan. Konstnärerna behöver oftast ett par tre månader för att skapa sine motivskisser. Om de ingivna skisserna ej kan accepteras, tillkommer ytterligare ett par tre månader för nya förslag. Gravören behöver för sitt arbete cirka två månader. Tryckning, kontroll, spolning, paketering m. m. tar i normala fall också ett par tre månader med våra nuvarande resurser. Även sammanträdena med konst- och programråden tar sin tid. Slutligen vill Postens Filateliavdelning ha märkena färdigtryckta cirka 1½ månad före utgivningsdagen för att man där skall hinna med att iordningställa alla förstadagsbrev. Det är inga små kvantiteter det

rör sig om. Rekordet innehar Gustav VI Adolfs 80-årsjubileum som omfattade cirka 113 000 förstadagsbrev. I vanliga fall rör sig antalet om 50—600 000 st. (Nordisk Posttidskrift).

„Norsk filateli“

Det svenske Postmuseet har de tre siste årene vist filateli i sine nordiske broderland en enestående interesse ved å arrangere utstillinger i den hensikt å vise spesialsamlinger og ulike samlingsområder av de nordiske lands frimerker. Med den utstilling «Norsk Filateli» som ble åpnet 13. november avsluttes denne serie av utstillinger.

Utstillingen bygger på materiale utlånt fra vårt eget Postmuseum samt Norsk Filatelistforbund. Av det svenske Postmuseets egne samlinger vises deler av den bekjente «Sundstedts donasjon» samt filatelistisk litteratur — hvorav flere sjeldenheter.

Av Sundstedts samlinger vises utenom en del prefilateli utgavene fra 1855, 1856, 1863/67, 1867/68 og 1872/75, også på brev, og med prøve-trykk, avarter og stempler. Bl. a. Norge nr. 1 med originalgummi og de kjente platefeil samt nyansen «ultramarin», også med originalgummi, hvilket er en stor sjeldenheter. Alt i «luksus kvalitet».

Vårt Postmuseum viser prefilatelistiske brev fra 1767—1854, katalogsamlingen (inkl. tjenestemerker etc.) 1855—1964 med engelsk tekst, prøve-trykk og nytrykk av våre eldste klassiske merker og et kresent utvalg av nyere merker fra 1914. Flere av disse vises med tilhørende fargetrykk-prøver og i svarttrykk. Også merkene som var forberedt utgitt til Polarutstillingen i Bergen 1940 er å se, — synd de ikke ble utgitt! — Enn videre forslagsmerkene fra 1922, samt originalene til noen av våre nyeste merker. Endelig stiller Postmuseet ut en del norsk flypost, polarpost, en del av bypostsamlingen, lokalpost fra Spitsbergen og «Misjonsmerker».

Av private samlinger stillet til rådighet gjennom Norsk Filatelistforbund har Omar Eliassen en del av sin «polarsamling» (nordkalottens post), F. C. Moldenhauer jr. en vakkers samling prefilatelistiske brev og skipspoststempler og Odd Graham en temasamling «Norges historie».

Ved utstillingens offisielle åpning som ble overværet av en lang rekke kjente svenske filatelister, med Ordförande i Sveriges Filatelistförbund, Ake Odén og Ordf. i «Postmusei Vänner», ambassadør Winther i spissen, fremholdt Postmuseets førsteintendant, Gunnar Stenerudh den store interesse som er i Sverige for Norges frimerker, minnet om at Norge innen filateli er Sveriges eldre bror, idet vi utga vårt første frimerke 1. januar 1855 mens Sverige først kom etter den 1. juli samme år. Likeså at Norge nr. 1 internasjonalt sett vel er det mest populære av de nordiske lands frimerker i kraft av de mange platefeil, forskjellige makuleringer med rist-, steds- og nummerstempler samt skipsstempler og den ytterste uvanlige signetmakulering. I forbindelse med vår 2. emisjon nevnte han at denne har en spesiell interesse for svenske samlere, for dels portretter merkene unionskongen Oscar I, dels er de fremstillet i Stockholm av P. A. Ny-mans trykkeri, og de er Nordens første portrettmerker. Norge utga også de første minnefrimerker i Norden, — til Grunnlovsjubileet i 1914! «Förutom vad utställningen sålunda visar av klassisk och modern norsk filateli», uttalte intendant Stenerudh til slutt i sin åpningstale, «kan jag nämna att vi även utställer bl. a. en interessant

samling av förfilatelistiske brev med stämpel-avtryck i alfabetisk följd efter orterna samt skipspoststämplar ävensom «Norges historia på frimärken», ett utmärkt prov på modern norsk motivfilateli». Direktør Høy hilste fra det norske postverk og Postmuseet og Graham hilste fra Norsk Filatelistforbund og dets president og takket for arrangementet av den smakfulle utstilling som Postmuseets intendant, Stenerudh og Svenson har all ære av.

Utstillingen, som varte til 10. januar, hadde eget særstempel, «Norsk Filateli» gir i kresen konsentrert form et interessant tverrsnitt av norsk filateli fra prefilateli opp til i dag.

Odd Graham.

Utstillingstemplet

Kan det være riktig og lovlig at det norske riksvåpen blir brukt som motiv i et utenlandsk poststempel.

Red.

WIPA 1965

Den tredje bulletin er utsendt i disse dager direkte fra organisasjonskomiteen til de enkelte deltakere. Undertegnede har dessuten noen få eksemplarer som kan sendes til interesserte mot trykksakporto 90 øre.

Utstillingen finner som bekjent sted i dagene 4.—13 juni i Wien og det ser ut som de anmeldte objekter vil ha en verdi på ca. 1 milliard østerrikske skilling (ca. 300 mill. kr.). Ved utløpet av den foreløpige anmeldelsesfrist 31. oktober i fjor var det anmeldt 800 samlinger fra 39 forskjellige deltakerland. Vest-Tyskland leder med 139 eksponat, tett fulgt av England og Sveits. Fra Norge er anmeldt 8 klassiske samlinger, 5 motivsamlinger og 1 juniorsamling, i alt 14 samlinger.

Etter foreløpig oversikt vil 9 samlinger bli vist i Court d' Honeur og 12 samlinger i æresklasse. Det største antall samlinger av et lands merker utgjør Østerrike, idet 39 samlinger av dette området er anmeldt. Det er 34 samlinger gammeltyske stater, 19 Liechtenstein og 18 Sveits. Dessuten er anmeldt 134 motivsamlinger, et forbausende lavt tall. Over 60 verk er anmeldt i litteraturklassen. Alt tyder altså på at Wipa vil bli en riktig stormønstring.

F. C. Moldenhauer jr.

Hvor er Bahawalpur?

Det lyder som navnet på et sjeikdømme i Midt-Østen. I virkeligheten ligger Bahawalpur i Vest-Pakistan og er en del av provinsen Punjab. Som grenseland mot India var distriktet i sentrum for den årelange striden mellom muhamedanerne og hinduene om herredømmet i det store indiske imperiet. Med sin muhamedanske befolkning var

det tydelig på hvilken side Bahawalpur måtte stå.

Men vi må lenger tilbake for å få klarhet over Bahawalpurs skjebne. Etter at det afghanske riket gikk i oppløsning i siste halvdel av det 18. århundre, fikk Bahawalpur form av en selvstendig muhamedansk stat. Både de innfødte stammene og britene anerkjente statens uavhengighet, og emiren, statens overhode, kunne herske eneveldig over sitt folk. Ved et innfødt opprør i 1849 mot de europeiske herskerne i den indiske Multan-provinsen, ga Bahawalpur sin støtte til britene slik at opprøret ble slått ned. Etter dette fikk staten britenes beskyttelse mot overgrep fra de opprørske naboene.

Da de første indiske frimerkene kom i 1854, gjaldt de også for Bahawalpur, men noen bruk hadde ikke landet for merker. Først i 1921 hadde utviklingen gått så langt at emiren fikk staten lagt inn under den britiske administrasjonen i Punjab. Bahawalpur var nå inntatt av den moderne sivilisasjonen som i tida framover skulle sette stadig større preg på landet. Dette førte til at bl. a. frimerker kom stadig mer i bruk.

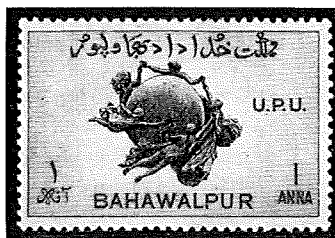
I India var hinduene i majoritet, og det virket etter hvert utfordrende på de rettroende muhamedanerne i Bahawalpur å måtte bruke indiske merker med indiske symboler når de skulle sende brev. Derfor ble det i årene 1937—1943 sørget for at indiske merker ble overtrykt den muhamedanske halvmåne og stjerne til bruk i Bahawalpur.

Etter krigen tilspisset forholdet seg mellom hinduer og muhamedanere, og det ble vanskeligere for britene å skape forsoning mellom gruppen. Til slutt ble stillingen så uholdbar at den eneste mulige løsningen ble å opprette to forskjellige stater for hinduere og muhamedanere. Dette skjedde i 1948 da Pakistan ble skilt fra India.

Under dette rev også Bahawalpur seg løs og gikk i forbund med Pakistan. Egne frimerker var utgitt alt fra 1945 i konkurranse med de gyldige indiske merkene, men først i 1948, da landet brøt alle forbindelser med India, kan en si at disse senere kunne fylle et (i hvert fall teoretisk) behov. Nå kom det nok en serie med fargesprakende merker med forskjellige motiver. I 1949 ble det utgitt merker med motiver fra jordbruket og en serie til 75-årsminnet for Verdenspostforeningen. Dermed var landets filatelistiske eskapader slutt, og Pakistan overtok postføring og frimerkestell.

I alt rakk Bahawalpur å gi ut rundt 60 forskjellige merker, og enda i dag driver det omkring ubrukte serier av disse. Skulle derfor noen ha stusset over det rare landet Bahawalpur, håper jeg at disse opplysningene har vært til glede og nytte.

J. B.

Nederlandsk Deltaplanmerke

Store deler av Holland ligger under havets nivå, og bare ved hjelp av en solid voll av diker kan 5½ mill. innbyggere bo i disse områdene. Men dikene gir intet sikkert vern mot havet. 1. februar 1953 skjedde den store flomkatastrofen i Sørvest-Nederland (Zeeland). Dikene ble ødelagt og vannet oversvømte 1500 km² land. Dette satte fart i planene for *Delta-prosjektet*, et storverk av ingeniørkunst som sammen med dikene skal holde havvannet ute fra de bebodde områdene og hindre nye katastrofer.

I store trekk gikk planen ut på å stenge av fire fjordarmer hvor Rhinen og Maas munner ut i Nordsjøen. Dette skapte sjølsagt store problemer. Til nå er bare demningene ved *Veersegat* ferdig, og sjøl om dette bare er en av de mindre, var den ved fullførelsen den største dikekonstruksjon verden til da hadde sett. Når prosjektet er ferdig, vil *Oosterschelde* være den største demningen. Til den går det med materialer som tilsvarer 25 store egyptiske pyramider.

Den nordligste demningen, *Haringvliet*, er en alt kommet langt med. Den er også den mest kompliserte fordi 50% av Rhinens og Maas' vannmasser går ut her. Av dette kan bare en liten brøkdel holdes tilbake, og det må 1 km sluser til for å la overflødig vann strømme ut.

Når en gang Delta-planen er fullført, vil det isolerte Zeeland bli åpnet for moderne virksomhet, for turisttrafikk og industri. Da er også kystlinja blitt 700 km kortere og vannet i fjordarmene ferskt. Dette er også en viktig side ved prosjektet. Hittil har industrien i stor utsrekning tappet bort det ferske grunnvannet, så saltvann er kommet i stedet. Dette kunne ha blitt katastrofalt for jordbruk og hagebruk.

Kommunikasjonsmessig gjør også dikene sitt. Store landeveger blir anlagt på toppen av dem, og i 1968—70, når prosjektet skal være avsluttet, vil en komme fra Amsterdam til Walcheren på en times tid.

Nederland har ikke utgitt noen særutgave for å hedre Delta-prosjektet, men så viktig som planen er, har den gitt kunstneren J. van Heel inspirasjon til 10-centverdien av de tre nye merkene som supplerer Nederlands bruksmerkeserie.

J. B.

The Royal Philatelic Collection

Av Sir John Wilson, Bart., K. C. V. O.

Innkjøp på auksjoner til den kongelige samling.

(Forts. fra nr. 10 1964).

Mange, såvel samlere som andre, påstår at merkene fra de tidlige Britiske koloni-utgaver er uovertruffet både i tegning og trykk, og at de har mere kunstnerisk charme enn noe moderne merke. Det kan i det minste bekreftes at det var mer kunst i deres fremstilling, for de ble aldri laget etter godkjente fotografier. Hele serien som det dreier seg om ble fremstillet fra linjegravsorte plater. Før gravøren kunne begynne å lage moderklisjeen måtte han ha en modell, som i første omgang alltid var en akvarell. Kunstneren måtte således vise de spesielle detaljer som han ønsket gravøren skulle få frem. Faktisk var det hele tre ekspert-gravører i virksomhet for å lage et av disse gamle frimerker — portrett-gravøren, ramme- og bakgrunns-gravøren og bokstav-gravøren. Dersom en brukte et eksisterende portrett til et nytt merke var det selvsagt umulig å betale en kunstner for å male et nytt portrett, og heller ikke var det nødvendig å gravere en ny moderklisje av dette. Da gravering av et hode var en meget kostbar affære, søkte Perkins Bacon hele tiden å bruke så få forskjellige hoder som det var mulig for de mange kolonier. De endret frimerkebilledet ved å innfatte de «hode-gravyrer» som var for hånden i forskjellige rammer, og så komplette frimerkebilledet med maskingravert bakgrunn.

Corbould var Perkins Bacon's portrett-tegner, og disse fire eksempler, hvorav altså de tre kom fra firmaets arkiver, er de eneste overlevende eksempler på hans kunst beregnet for frimerker.

Nå var selvsagt ikke Perkins Bacon det eneste firma som baserte sine arbeider på kunstnerutførte tegninger. Flesteparten av De La Rue's produkter ble også påbegynt som mere eller mindre utførte tegninger, og noen av disse er også i den kongelige samling. Hovedmengden av de endelige tegninger er imidlertid fremdeles å finne i firmaets arkiv. Skulle det kunne finnes en tegning som lar seg sammenlikne med Corbould's berømte Joubert-hode så finnes den i hvert fall ikke på samlerhender.

Opprinnelsen til de koloniale frimerketegninger.

Det annet lykkelige kjøp fra Perkins Bacon skyldes en tilfeldig oppdagelse. I en skuff fant man en bunke tegninger som var laget for forskjellige koloni-merker. Disse tegninger var ikke akvareller, men er første stadiet i oppbyggingen av et påtenkt frimerke. Det sentrale motiv, eller hodet, ettersom dette var valgt, var i alle tilfeller et avtrekk av original-gravyre, og limet rundt dette var en maskingravert bakgrunn som besto av et meget komplisert mønster passende til det sentrale motiv. Ramme-tegningen ble enten malt rundt dette med vannfarger, eller bygget opp ved hjelp av ornamenter som var avtrekk av klisjeer og gravyrer som hørte til trykkeriets egne beholdninger. De manglende felter i frimerkebilledet ble så avsluttet av en ramme-kunstner på

frihånd, og en bokstav-ekspert tegnet til slutt inn sine bidrag til det hele. Denne serie tegninger er helt unik og danner en høyst interessant innledning til de utgitte frimerker.

De eneste tegninger av denne type for koloni-merker som finnes i noen annen samling er de som finnes i Bradbury-samlingen av Bahamas, og disse skrev seg fra samme kilde, Commander (kommandør) J. M. Heath kjente til at denne samling ville bli testamentert til the Royal Philatelic Society, og han mente at et par av disse tegninger burde være lett tilgjengelige for foreningens Fellows og andre medlemmer.

Da kongens filatelistiske rådgivere bare var amatører som ikke handlet med frimerker, og heller ikke hadde noen synderlige nære forbindelser i bransjen viste det seg etter hvert at det ble nødvendig å ha en professionell representant som kunne ta på seg kjøpeoppdrag på auksjonene og underhandle i forskjellige private transaksjoner og kjøp. I kongens tidlige samle-år da det ikke var så ofte auksjoner hadde Tileard og Bacon gitt budene videre til forskjellige agenter eller representanter, men senere benyttet Bacon seg bare av Charles Nissen som da etter hvert ble anerkjent som den regulære og faste representant.

Den tredje anledning til å kjøpe materiell av meget stor filatelistisk interesse fra Perkins Bacon dreiet seg om virkelige utgitte frimerker. Da Bacon arbeidet med Perkins Bacons arkiver i forbindelse med «Håndboken over frimerkene fra St. Vincent» (Handbook on the Stamps of St. Vincent) opplyste en av direktørene ham om at han hadde funnet, men senere forlagt en manilla-konvolutt som inneholdt eksempler av noen av de tidlige koloni-merker. Han lovet Bacon at skulle han senere finne konvolutten igjen skulle Bacon få anledning til å overta innholdet. Det er et lykkelig treff av omstendighetene at disse merker hadde vært forsvunnet i over tredve år, ellers ville de antageligvis vært kastet. I 1928 kom W. D. Heath en dag til Buckingham Palace, og til Bacon's store forbauselse halte han ut av konvolutten han hadde med seg 1 d og 4 d Cape of Good Hope's første trekantmerke på blått papir, 1 d, 2 d og 1 sh av New Zealand's London-trykte merker, og et tilsvarende sett 1 d, 2 d, 4 d, 6 d og 1 sh fra Tasmania, to merker fra Victoria, 1 d grønn fra oktober 1856 og 6 d fra november 1858 (trykket av Perkins Bacon) det siste var selvfølgelig utagget. Merkene hadde aldri vært montert eller hengslet, og var like utsøkte som den dag de var blitt trykket.

Der er bare en liten kjedelighet med slike funn. Når slike merker blir montert i album har de en tilbøyelighet til å få de øvrige merkene på siden til å virke noe matt. Med unntakelse av 1 d grønn fra Victoria og de gjennomstukne 6 d, kunne ingen av disse merker, den gang de ble funnet, finne sin like i noen eksisterende samling, hverken i kvalitet eller farge.

(Fortsettes)

Strandellmedaljen til redaktør Sven Åkerstedt

Strandell-medaljen, svensk filatelis høyeste utmerkelse er for 1964 tildelt kollega Sven Åkerstedt i Svensk Filatelistisk Tidskrift for hans virksomhet på de forskjellige områder innen filatelien. Han mottok denne store hedersbevisning på Sveriges Filatelist-Förbunds forbundsmøte i Nyköping av forbundsformannen Albert Munche. Dr. Menzinsky holdt en lengre tale der han ga en begrunnelse for hvorfor nettopp red. Åkerstedt fikk denne utmerkelsen. Og av den går det sannelig frem at han er en verdig kandidat.

Vi gratulerer på det hjerteligste.

Det var forresten flere som ble hedret på landsmøtet. Generalkonsul Herbert Dieden, Malmø, ble utnevnt til æresmedlem av forbundet. Og det er en sjelden utmerkelse. Av nålevende æresmedlemmer er det bare Hans Majestet Kongen og oberstløytnant Schultz-Steinheil.

Av andre utmerkelser nevner vi også at motivspesialisten Olle Cronsjö ble overlevert Grand Prix for IMEX.

Og endelig ble Sveriges Filatelist-Förbunds hedersplakett tildelt den kjente jurymann dr. phil. Georg Menzinsky.

Vi strekker våre hender over Kjølen og gratulerer.

Edgar Mohrmann in memoriam

Edgar Mohrmann, innehaveren og lederen av det verdenskjente auksjonsfirmaet Edgar Mohrmann & Co. i Hamburg, er død i en alder av 66 år. På en forretningsreise til Amerika døde han plutselig i Chicago.

Edgar Mohrmann var sønn av en frimerkehandler i Lübeck og kom som attenåring til Hamburg. Han ble utdannet som skipsmegler, men hans interesse sto til frimerkene, og han åpnet en liten forretning. Oppbyggingen fra den beskjedne starten til det verdensberømte auksjons- og handlerfirmaet gikk langsomt og forsiktig. Han skaffet seg kontakter med handleere og samlere over hele verden, og kunne regne som sine personlige venner både kronede og ukronede frimerke-konger. Ved sin død hadde han en av verdens største foretagender innen bransjen.

Vi i Norsk Filatelistisk Tidsskrift vil minnes Mohrmann med takknemlighet. Han var en aldri svikende annonsør i bladet vårt og han unnlot aldri å sende oss melding når noe spesielt var i emning.

*

Det meddeles fra Hamburg at fru Mohrmann vil fortsette firmaet og auksjonene holdes etter planene.

Montering helbrev

Jeg har et lite problem som jeg ønsker å få svar på gjennom tidsskriftet. Derfor tillater jeg meg å spørre om redaksjonen vil ta inn det herpå følgende innlegg.

I de siste nummerne av NFT er det blitt diskutert for og imot montering av frimerker ved hjelp av hengsler kontra klemommer. Nå vil jeg som representant for de som samler på helbrev komme med et spørsmål: Hvordan skal vi montere våre helbrev? Skal vi bruke klemommer eller en masse med hengsler? Ett hengsel holder jo ikke et brev på plass. Jeg for min del bruker fotohjørner av den gjennomsiktede typen. Kan det brukes? Hva ville f. eks. en internasjonal jury si om en slik montering?

Enn hva med tekstingen? Hva skal en ta med og hva skal en ikke ta med av dette?

Hvis NFT kunne gi oss helbrevsamlere/filatelister opplysninger og/eller en liten spesialartikkel om dette emnet tror jeg at mange med meg ville bli takknemlige.

Med hilsen

Knut J. Buskum.

*

Fotohjørner er aldeles riktig, og en internasjonal jury vil ikke bare godta det, men betrakte det som den eneste fornuftige ordning. Det er laget spesielle hjørner for konvolutter. De er atskillig større enn vanlige, men det er ikke nødvendig hverken med anstrengelsen med å få fatt i dem eller utgiftene. I handelen fins nå ypperlige fotohjørner festet til en plastfolie, og så drar man frem det ene feste etter det andre. Og så slipper man å slikke. De sitter som fjell, men kan imidlertid ikke fjernes uten å sette stygge merker på arket.

Med hensyn til teksting så er jo det et tema som har gått igjen i våre spalter år etter år, og det er vel nesten like mange meninger om hvordan det skal gjøres som det er samlere. En ting alle er enige om — tekstingen skal aldri gå utenfor arkranden. Det er også riktigst å plassere tekstingen enten oppe til venstre eller høyre — eventuelt begge steder hvis man har så mye på hjertet. Men en god regel er — ikke for mye tekst. Et utstillingsark er intet leksikon. Da er det bedre å sende med en tekstbok der en forteller det en har å si.

Når det gjelder brev så kan det i mange tilfelle være aktuelt å fortelle om stempler eller andre ting som står på baksiden. Da setter en teksten like under, og midt under brevet.

Ved spesiell teksting under et merke bør teksten aldri bli bredere enn merkebredden. Bruk da heller to linjer.

Vel dette var et par råd. Det er ellers opp til enhver å gjøre slik han synes er penest og mest praktisk. En jury bestemmer ikke hvordan slike ting skal gjøres. Men enhver juryavgjørelse vil jo bli mer eller mindre subjektiv. Men bruk sunt vett og gjør det så pent og rent som mulig.

Red.

Søker De eldre Norge?

eller

søker De norsk prefilateli?

Jeg har stort utvalg av begge deler, og sender gjerne utvalg til interesserte mot referanser.

Jeg ekspederer også gjerne mankolister på eldre merker, såvel brukt som ubrukt. Slike sendinger gir Dem full rett på det materiell som ikke måtte være akseptabelt.

Jeg kan ikke garantere å tilfredsstille ethvert ønske, til enhver tid, men er det noe jeg i øyeblikket ikke kan skaffe, noterer jeg meg dette, og kommer med tilbud så snart jeg kan skaffe til veie det ønskete materiell.

Jeg kan i øyeblikket tilby prefilatelistiske stempler i rikt utvalg fra nærsagt samtlige kjente poststeder såvel i svart som i blått, til dels og røde og grønne avtrykk, og ekspederer gjerne etter mankoliste.

Samler De Norge bør De ikke unnlate å ta kontakt med

**F. C. Moldenhauer jr., Postboks 65,
Minde pr. Bergen.**

Autorisert av Norsk Filatelistforbund som sakkyndig for Norges frimerker.

V-serier, komplett ust., med og uten vannmerke kjøpes. Oppgave med antall og pris bes sendt.

Tom Kallevig, Madserud Alle 33, Oslo 2.

Finske samlere ønsker bytteforbindelse med norske. En annonse i tidsskriftet «Postimerkki» koster kr. 7,— i ustempelede frimerker. Prøvenr. mot 50 øre i frimerker.

Postimerkki, Hangö — Finland.

**Nordens mest kjøpte
album og blad!**

Ønsker å bytte eller kjøpe brev stemplet «Espelands brevhus» (Rogaland).

Gard Espeland, Hundorp.

Prisliste over norske og utenlandske frimerker sendes mot 75 øre i frimerker.

Tom Kallevig, Madserud Alle 33, Oslo, 2.

Mindre antall samlinger England, kr. 15,— pr. stk: Hver samling inneholder bedre merker til verdi minst kr. 75,—. Sendes mot oppkrav.

Bjørn Hestenes, Posboks 305, Bergen.

Ungarn 1915—64 komplett ubrukt samling utstykes settvis for AFA 1965 ÷ 35 pst., etter 1960 også FDC. Mange motivmerker; etterkrigsutgaver 1919 for halv katalogpris.

F. Orba'n, Frederiksbergg. 21 — Silkeborg — Danmark.

Norge nr. 5: 8 skilling Oscar, mangler jeg følgende arkposisjoner, A 6-8-9-25, B 1-6-8-14-22-24, C 5-10-11-12-13-16-22, D 2. Utvalg av andre platenr. av 8 sk. Oscar haes for bytte, eller kontant etter ønske.

Johnny E. Pedersen, Postboks 302: Kristiansand S:

Charlottenlund Byttering optager nye medlemmer. Nærmere opplysninger samt prøveudvalg sendes

Charlottenlund Byttering,

Postbox, 17, Charlottenlund, Danmark.

TOKIO OLYMPIADEN

Kompl. serier, brukt

Ordre nr.	Pris kr:
2To Albania (4) 1. serie	3,75
4To Ungarn (10)	6,—
7To Mongolia (8)	5,—
11To Tsjekkoslovakia (6)	8,—
21To Russland (6)	4,25
22To Polen (8)	3,25
28To Bulgaria (6)	1,50
30To Kongo-republ. (6)	4,—

Kompl. ubrukt

26To Spania (5)	3,75
29To Tyrkia (4)	5,—
31To Ethiopia (4)	8,—
33To Japan (5)	8,—

også fargerike serier fra

RUSSLAND.

RS7 1949 jernbaner (4)	1,20
RS6 1957 ishockey (3)	0,75
RS5 1957 ungdoms-sport (5)	1,—
RS3 1962 blomster (4)	1,—
RS2 1962 fugler (5)	1,20
RS1 1962 sommer sport (5)	1,25

Skriv etter prisliste for

Dronnings Elisabeth-merker,

Engelske minnemerker,

Olympia-merker 1956/64

Forskuddsremisser + porto 0,50.

STAR SERVICES, Manswood, Wimborne, Dorset, England.

Og tankene fare så vide....

Trangen til å mørklegge eller tåkelegge vår «innsats» i den vidtfavnende hobby som vi kaller «filateli» har lenge forbauset meg. Det føles lik-som vi ikke bør vite om hverandre.

For en god stund siden tillot jeg meg å peke på at det sikkert ville være en fordel om t. eks. NFT på side 2 presenterte vår «hjemlige familie» — Norsk Filatelistforbund — navngi dets styre og samtlige tilsluttede foreninger med de viktigste lokale tillitsmenn. Dette er nå delvis gjennomført.

Når jeg ser på rekken av forbundsklubbene, er det flere «gamle kjenninger» som ikke er lenger. Jeg er ikke lenger å jour med forholdene, men «lukter» at her er det noe! Noe som ikke burde være. Er det et skisma, så bør vi vel være så voksne at det må kunne rettes opp — vi er ikke så mange at vi har råd til å unnvære noen. Derfor samlervenner — til handling!

2 artikler og en 1 spalte

Tør be den ærede redaksjon om litt spalteplass til å strø noen roser for innlegg i NFT's nr. 9/64. Jeg er ikke alene om denne trang.

Jeg vil først få lov til å peke på 2 artikler, som bærer bud om litt livsfornyelse i vårt organ. Den kjente filatelist, herr Soot-Ryen har ansvaret for den første: spesialartikkelen «Knudsens 60 øre 1910—1926.» La denne bære budskap om vår frembrudd i nyere norsk filatelisk forskning — vårt eget århundres norske frimerker. Herr Soot-Ryen må få yngre samlere i tale — rydde videre gangstier — *vi må fremover!*

Den annen artikkel står herr Sommerfeldt for: «Jugoslavia — i dag og i går». En meget interessant og inspirerende artikkel. Mange slike herr Sommerfeldt — med det materiale De har på hånden har De den beste forutsetning for å kunne berike oss med mange slike oversikter. Jeg kan forsikre Dem at De møter et meget takknemlig leser-publikum.

Så til spalten. Jeg sikter her til «Norske merker under hammeren». Jeg vil tro at det er selve «den ansvarlige» som er mester for denne. Han er i alle fall den som har de aller beste forutsetninger for å kunne mestre denne. Sløyf «sekkeposter» som ikke sier oss gemene noe, men vi ser gjerne stadig videre horisonter: auksjoner også i andre land der man kan hente hjem auksjonskataloger + resultater. En spalte av stor verdi for norske samlere.

*

Filatelas ærestavle — Norge

Man skal ikke være redd for å gi sine samlere venner — som fortjener det — en ekstra klapp på skulderen hvis han eller hun fortjener det. *Noen er det alltid som gir mer enn gjennomsnittet.* Og det er disse «noen» jeg har i tankene ved denne anledning.

Vi prøver alle å tjene Filatelias sak på beste måte. Vi ofrer ulikt av tid og penger. Noen bryter nye veier — til fordel for andre. Burde ikke disse æres på en eller annen måte?

Mange yngre og nyere samlere i dag anerkjenner hvem er hvem når en tidligere vel kjent «forsker» er gått ut av rekkene. Man hører et navn, men forbinder lite med det nevnte navn.

For å spinne en rød tråd, som kan trekkes gjennom tiden er det jeg tillater meg å peke på et forslag til overveieelse.

La oss reise en ærestavle under Norsk Filatelistforbunds presidium. Plassen «der skal selvfølgelig henge» høyt. «Dog ikke så høyt at den» ikke kan nås av relativt flere. For positiv innsats på ulike områder — til beste for vår hobby på hjemlig grunn.

Jeg skal ikke gå videre i detaljer i dag. Jeg vil bare ha reist ideen. Jeg vil bare lodde stemningen for tanken utover by og land blant andre samlere venner.

Eg. Harris.

Handler Show

I nummer 8/1964 side 167 meldte vi om den store utstilling som Stanley Gibbons arrangerer i den berømte Festival Hall i London i dagene 17.—20. februar. Anledningen er 100-årsjubileet for den første Gibbonskatalog og British Muséum

har lånt ut det eneste eksemplar som eksisterer av denne.

Mange berømte og kjente samlere er blitt anmodet om å delta og mange unike frimerker vil bli vist på utstillingen. Fra Norge deltar Doktor D. Vigeland, Arendal med 9 ark utsøkte Norge nr. 1, Jan Poulie, viser Nederland, prins Rainier av Monaco viser sitt fedreland, kardinal Spellman, viser de romanske stater, 3 verdenskjente samlere sender det beste av sine samlinger gammeltyske stater og en mengde andre samlere viser sitt ypperste materiell. I alt blir det vist over 1500 albumblad.

Frimerketrykkeriet Harrison vil under utstillingen tagge engelske merker på sin nyeste perforeringsmaskin. En gravør fra det minst like kjente Bradbury Wilkinson vil gravere på et originalstempel, og selvsagt vil utstillingen bli skjemt av et fullstendig overflødig souvenirark som gjengir de engelske merker som var kurserte i 1865. Miniaturarket har i likhet med Filas 61-arket selvsagt ingen filatelistisk verdi.

Platefeilene

Takket være lesernes hjelpsomhet er det nå konstatert at den platefeilen som herr Sættem lanserte — LS i Niels på 15 øre Abel er konstant og er nr. 100 i annet hvert ark. Dette er slått fast ved en marginal fireblokk sendt oss fra kaptein Fr. Skipperud. Vi retter en takk til alle som har vært med på jakten.

*

Herr Leif Sættem har antydnet følgende «hvor foten på «L» er trykt opp til venstre og «S» skadet og *muligens* reparert.»

Etter hva jeg kan se på mitt merke, må både «L» og «S» være reparert.

Håper ved nærmere gransking at dette kan bli klarlagt.

Med hilsen

Fr. Skipperud, Langli p. å.

Øglehode på nr. 145.

Løytnant Hj. I. Sunde har elskverdigst sendt oss et eksemplar av Løve II 20 øre rød med det karakteristiske Øglehode vi nevnte som Johs. Jensen hadde sendt oss. Løytnant Sundes eksemplar er nøyaktig lik herr Jensens, og det skal bli spennende å se om det kan plasseres.

*

Abel — 15 øre — HENRIK.

Jeg har et slikt merke stemplet Gjøvikbanen 6.IX.30.

A. W. Hagtvedt, Oslo.

*

IBSEN 15 øre NK nr. 160.

Vi er forevist 2 merker Henrik Ibsen 15 øre der e og n i Henrik er sammenhengende slik at det ser ut som Hönrik. Varianten er absolutt samlerverdig.

FINNLAND-OFFERTE

AFA nr., xx = postfrisk, o = stemplet.

	xx	o		xx	o		xx	o
76—82	4,—		282—283	0,60	0,60	548	1,20	0,30
83	40,—		285—288	1,50	2,—	549	1,20	0,30
84—87	1,50	1,50	289	0,35	0,35	550	1,20	0,30
92	2,—	0,25	290	0,50	0,50	551—553	3,—	1,—
93—96	3,—	2,—	291	0,35	0,35	554	1,20	0,30
99	2,—	0,15	292	0,35	0,35	555	1,20	0,30
105	1,—	4,—	293—296	1,40	1,40	556	1,20	0,30
108	9,—		297—301	1,80	1,80	557	1,20	0,30
123A	3,—	5,—	314—217	1,50	1,50	558	1,20	0,30
124B	13,—		343—347	2,—	2,—	559—561	3,—	2,—
125—126	0,35	1,—	353—356	2,50	2,50	562	1,20	0,30
137—138	22,—	25,—	357—359	2,—	2,—	563	1,20	0,30
139—141	9,—	7,50	363—364	1,80	1,80	577	1,20	0,50
148A	6,—		366	22,—	25,—	578—580	4,—	3,—
153	2,50	0,40	368—371	2,30	3,—	581—582	1,40	0,60
158	2,50	0,10	372—374	1,50	1,50	583	9,—	7,—
160	19,—	0,10	375—376	5,—	4,—	584	1,40	0,50
162	45,—	2,50	377—378	9,—	9,—	585	1,20	0,30
164—166	7,—		391	10,—	3,—	592—593	2,—	0,80
167	150,—		392—394	3,50	3,50	594	1,50	0,30
168, 170	20,—		395—397	1,80	1,20	595	1,50	0,30
171—172	13,—	6,—	399—401	2,—	2,—	596	1,50	0,30
173—174	7,50	8,—	403—405	5,50	5,50	597—600	4,—	3,—
175	40,—		406—409	2,20	2,—	601	1,40	0,50
178	2,50	1,70	414—416	5,—	4,—			
179—181	5,—		420—422	5,—	4,—			
185	9,—	0,10	425—427	5,—	4,—			
188—190	5,50	5,50	429—431	3,—	3,—			
191—193	5,—	5,—	441—443	2,50	2,20			
194	2,50	1,70	445	19,—	19,—			
195—197	4,—	4,—	450—452	2,50	2,20			
198—200	9,—	3,—	454—456	4,—	3,—			
201—203	8,—	8,—	457—459	2,10	1,70			
204	7,50	0,50	463	5,50	5,50			
207—209	50,—	8,50	463 par	11,—	11,—			
210	1,50	0,70	468—470	2,—	1,70			
211—214	20,—	8,50	472—473	10,—	2,—			
215—217	18,—	18,—	475—478	5,50	4,50			
218	2,30	1,20	486—488	2,—	1,50			
219	3,—	3,—	490—492	8,—	8,—			
220—223	5,—	3,50	496—497	2,50	2,—			
225—228	40,—	8,50	498	10,—	1,50			
229—232	7,—	7,—	501—503	4,50	4,—			
233	0,35	0,35	507—509	4,50	4,—			
234	0,70	0,70	517—519	3,50	3,—			
240—243	15,—	15,—	524	8,—	8,—			
244	0,70	0,70	525—526	3,—	1,—			
245	0,50	0,50	533—534	3,—	1,—			
249—254	5,—	5,—	536—538	4,—	3,—			
255—260	5,—	5,—	541	4,—	0,50			
255x—260x	30,—		542	1,20	0,30			
261—265	8,—	8,—	543	1,20	0,30			
268—269	1,50	1,50	544—546	3,—	2,—			
278—281	4,—	4,—	547	1,20	0,30			

Feltpost

1—7	1,50	2,—
8	20,—	

Busspakkemerker

1—5	15,—	
6—9	5,—	
10—13	5,—	5,—

Nordingermanland

1—4	5,—	
8—14	70,—	

Östkarelen

1—7	12,50	
8—15	11,—	15,—
16—27	4,50	8,—
28	1,—	2,—
1—28	30,—	

Postforseglet kilovare pr. 1 kg

Finnland årg. 1961	55,—
» » 1960	55,—
» » 1959	55,—
Sverige » 1964	110,—
Ungarn » 1964	45,—
Polen » 1964	50,—
Danmark » 1963	50,—
Jugoslavia ½ kg	25,—
Tsjekkoslovakia Spesial	22,—

HANDELSVILKAR:

Våre priser er netto i norske kroner. Betaling vedlegges i forskudd pr. sjekk, postanvisning, postgiro Finland 25 010 eller pr. postoppkrav. Portofri levering ved alle ordre på kr. 70,— eller derover, dog ikke kilovare. For kilovare er portoen: 1—2 kg kr. 5,50, pr. 3—4 kg kr. 9,—, pr. 5 kg eller mere portofritt.

Returrett (ikke kilovare) innen 8 dager. Ordre på kr. 10,— eller derunder ekspederes kun mot vedlagt betaling + porto.

OBS.! Det går ikke an å sende mot postoppkrav ordre på over kr. 95,—, heller ikke kilovare.

Send Deres mankoliste over Finland, Island, BDR, DDR, Vatikanet, San Marino, Monaco, Russland og FN.

Frimerkeforretningen LAURI PELTONEN - Hangö, Finland

BOKHYLLEN

Editors of philatelic works are requested kindly to send review copies to the following address:

Die Herren Verleger von philatelistischen Arbeiten werden ersucht, Rezensionen-Exemplare davon an die untenstehende Adresse gef. zu senden:

Norsk Filatelistisk Tidsskrift,
Redaksjonen,
P. O. Box 49, Minde—Bergen,
(Norway, Norway).

Briefmarken als Geldanlage und Spekulationsobjekt, utgitt av Verlag Moderne Industrie, Aachener Strasse 9, 8000 München 23, heftet 200 sider, pris DM 9,80.

Denne bok er i løpet av et år kommet i 3 opplag på i alt 10.000 eksemplarer. Den er skrevet av Dr. jur. Heinrich Wittman som er formann for den bayerske frimerkehandlerforening og for øvrig edsvoren sakkyndig for allverdens frimerker.

Boken forklarer på en grei og enkel måte hvorledes man skal plassere sine overflødige penger i frimerker for å oppnå den størst mulige rente på den anbragte kapital. Den forteller og hvor og hvorledes man kan skaffe seg disse merker og også hvorledes man skal bære seg ad for å innkassere fortjenesten. Boken er sikkert ypperlig for enhver som har mere penger enn frimerkekunnskap og — er bosatt i Tyskland. Det forfatteren nevner er etter vårt syn absolutte selvfølgeligheter som enhver frimerkesamler med en viss pengemengde til investering i frimerker lærte da han gikk sine barnesko. Boken er allerede utgitt på hollandsk og vi fikk spørsmål om vi ville oversette den til norsk. Det siste har etter vår oppfatning ingen hensikt, men det er mulig vi en dag, og det blir vel ikke så lenge til, når vi er i stoffmangel kan finne på å oversette et og annet avsnitt fra boken.

Stamp Collectors' Annual — 1965, utgitt av Harris Publications Ltd., 27 Maiden Lane, Strand, London, W. C. 2, heftet, format 14 x 21,5 cm, 96 sider, pris 5/— + porto.

Tom Morgans årlige lapskaus foreligger igjen på vårt skrivebord. Den ligger ikke tilbake for sine forgjengere, og igrunnen har vi vel vært litt stygge med utgiveren i våre tidligere anmeldelser. Av interesse for enhver samler er i hvert fall de annonser som finnes i boken og også den liste over allverdens lands pengeverdier omregnet i £-sh-d. Lite har vi i grunnen tenkt på hvor mange forskjellige myntfotter som er i bruk. Der er og en meget brukbar fortegnelse over tidsskrift, NFT er nå ikke lenger med, formodentlig som takk for våre spydige anmeldelser tidligere, forbundets adresse er i hvert fall med.

For den som ønsker å kjøpe sine frimerker direkte fra utgiverne er der en meget komplett fortegnelse over verdens samlerluker. Litt posthistorie, litt tema og annet interessant lesestoff fyller de resterende sider. Pent papir og godt trykk — boken er utvilsomt verd sin femmer.

Sassone 1964, Catalogo dei Francobolli d'Italia e paesi italiani, utgitt av «Sassone» S.R.L., Via Poli 29, Roma, innbundet, format 18 x 24 cm, 590 sider, pris 1500 lire.

For første gang har vi fått Sassones berømte spesialkatalog over Italia og de italienske områder til anmeldelse. Katalogen gir et meget til-

talende inntrykk, trykket på kunsttryktpapir med ypperlige klisjeer og klar og oversiktlig tekst. Detaljene om retusjene på de gamle italienske staters merker er rikholdige og illustrasjonene utallige. Prisene gjennom katalogen viser at filateliens må være en uhyre populær hobby i Italia og da det foreliggende eksemplar er den 23. utgave kan man vel gå ut fra at Sassone kjenner sitt marked. Katalogen har et meget høyt opplagstall og såvidt vi vet er den katalogen med stor bokstav for dem som har lagt sin elsk på Italias merker.

Øyensynlig er Europa-merker og det som kan knyttes til dette tema som Nordens svaner o. l. et populært felt blant italienske samlere. Sassone katalogiserer også disse og selvom prisene er i temmelig verdiløse lire er det ingenting å si på disse, i hvert fall ikke for den som vil selge.

Katalogen var et hyggelig nytt bekjentskap og vi anbefaler den med glede til alle Italia-samlere.

Norske merker under hammeren

K foran prisen — katalogverdi, som oftest Stanley Gibbons (£), Michel (DM), Yvert (F). E foran prisen — auksjonarius' prisantydning (veiledende).

A foran prisen — utropspris. (Vesentlig på tyske auksjoner).

Januar er en relativt stille måned for auksjoner og vi har denne gang kun en auksjon vi kan melde om.

H. R. Harmer, Ltd., London.

15.—17. februar, par Norge nr. 1 E £ 20, Norge nr. 1 med rist-, nummer- og dato-stempel K £ 27, Norge nr. 1, Cracked plate, beklippet 1 side E \$ 15, Norge nr. 1, 4 bra eksemplarer, E £ 15, samling 1856/90, inkludert noen skipsstempler, 240 merker E £ 80, 5 presentasjonsalbum, hvorav noen Sverige (fra UPU kongresser o. l.) E £ 10.

Røde Kors-serien utsatt til i juni

Mens vi var som best igang med trykkingen av desembernummeret vårt fikk vi beskjed fra frimerkeforvalteren at på grunn av alt ekstraarbeidet med portoendringene og juletravelheten rakk man ikke å få Røde Korsmerkene ut som planlagt i midten av februar. Etter konferanser mellom Røde Kors, Postverket og Moestue ble man enig om å utsette emisjonen til juni. Den førstedagskonvolutten vi meldte om blir jo da også selvsagt utsatt. FDC-servicen melder at bestillingene blir notert for juni, så de som har sendt oss bestilling på konvolutter eller FDC Røde Kors behøver ikke å fornye bestillingen.

Vårens program er ellers: 1. april 2 merker 60 og 90 øre til 100-årsjubileet for den internasjonale telegrafunion — UIT, og 8. mai 2 frigjøringsmerker i samme verdier, men med tillegg på 10 øre pr. merke til krigsinvalidefondet.

Det er ellers under arbeid et naturmerke med motiv fra Rondane, men når det kommer er ikke bestemt.

Bu- og bygdenytt.

BERGENS FILATELIST-KLUB

Festmøte den 7. desember som ekte bergensk overdådig julebord på restaurant Chianti. 44 medlemmer og koner til stede. Festen ble ledet av formannen Ragnar Olsen med Eivind Evensen som toastmaster. Siden møtet ble holdt til minne om stiftelsen av klubben holdt formannen en versifisert hyldningstale til klubbens stifter, Hroar Grundtvig, som i årets løp var avgått ved døden. Under måltidet tildelte formannen klubbens bragdpokal til Eivind Evensen. Ellers var det taler av F. C. Svendsen og Chr. Sveaas. Og folket åt og drakk og sang og danset og koste seg til midnatt og enda lenger — og alle var enige om at det hadde vært en hyggelig aften. Neste julemøte ble bestemt til lørdag den 11. des. 1965 på Chianti og hovmester noterte bestillingen.

DRAMMENS FILATELIST KLUB

Møte nr. 379 14. desember 1964 under ledelse av formannen, E. Langerud. 23 medlemmer til stede. Formannen refererte innkommen post. Herunder en skrivelse fra Forbundet om utsettelse av landsmøtet 1 år på grunn av forsinkelse med Håndboken bind II. Ingen hadde noen bemerkninger til utsettelsen. Som nytt medlem ble invotert Sverre Kaas, Krokstadelva. En forhøyelse av kontingenten for 1965 til kr. 30,— ble foreslått av formannen og enstemmig vedtatt.

Ragnar Breda Sørensen kåserte så over årets kataloger — i likhet med så mange år før. Han begynte å fortelle at 1964 hadde skaffet oss 5000 nye merker mot i fjor 4500, og at stigningen særlig skyldes politisk omveltning med mange nye stater, i alt 11 nye frimerkeområder. Også årets olympiade var en medvirkende årsak til stigningen, da mange land benyttet anledningen til å utgi nye merker.

KRISTIANSAND FILATELISTKLUBB

har sendt oss møteprogram for hele 1965. Det er en nydelig liten trykksak avpasset til å puttes inn i «Syvende Sans». Foruten møtedager er angitt møtested og klokkeslett for møtene.

Møte nr. 557 den 10. november under ledelse av formannen Johnny E. Pedersen. Etter vanlig åpning med post og tidsskriftnmeldelse gikk man til aftenens hovedpost som var filmen «Vår egen tid» utlånt av Postmuseet. Kveldens auksjon innbragte kr. 32,—. 27 medlemmer til stede.

Møte nr. 558 den 24. november under ledelse av formannen. Han opplyste at på julemøtet ville det bli trukket ut et Universitetsmerke blant dem som hadde betalt kontingenten for 1965. 23 medlemmer til stede.

MOSS FILATELISTKLUBB

Møte nr. 331 holdtes den 7. desember. 30 var til stede.

Forbundsstyrets forslag om ett års utsettelse av landsmøte og representantskapsmøte ble enstemmig godkjent, og Mürer ble bemyndiget til å stemme for utsettelse. Formannen tok opp spørsmål om å kjøpe inn et par «rotekasser» til utlodning og premiering ved konkurranser. Horrigmo fortalte om Tsjekkoslovakias historie og viste fram sin samling av merker fra dette landet. Etterpå svarte han på en del spørsmål i forbindelse med emnet.

Kassereren oppfordret medlemmene til å betale årskontingenten under ett allerede på årsmøtet, som skal holdes 18. januar 1965.

Følgende nye medlemmer meldte seg som juniorer:

Anne-Marie Bjerke, Guri Rast, Myra, Elisabeth Svenson, Odd J. Skjelhaugen, Daniele Pierato.

Videre har følgende to seniorer meldt seg inn: Halfdan Hermansen, Reidar Ljøning Hansen.

OSLO FILATELISTKLUBB

Møte nr. 1553 ble holdt 30. november under ledelse av formann Anders Evensen. Til stede var 83 medlemmer og 3 gjester. Formannen lyste fred over 2 av klubbens avdøde medlemmer, lærer Olav Andreassen og kaptein Jac. G. Lund. Det forelå to opptagelser, nemlig nr. 733 Sven Nielsen og 734 Thor Staff Bjørnsen.

Aftens hovedpost ble redigert av Fr. Kobro som hadde aktivisert flere av medlemmene til å uttale seg om følgende:

1. Hvorledes fjerner man kopiflekker på frimerker.
2. Fjerne hengselrester fra ubrukte frimerker.
3. Vask av skitne frimerker.
4. Hvorledes finner man vannmerker på ubrukte frimerker.
5. Fluoriserende frimerker.
6. Vasking av frimerker.
7. Beskyttelse av ubrukte frimerker så disse ikke blir skadet.
8. Bør man samle på ødelagte frimerker?
9. Taggingsvarianter.

Hvert spørsmål ble redigert av et utvalgt medlem og etter hvert spørsmål ble det stillet til leggsspørsmål fra medlemmene så alle sider ble godt belyst.

Nye medlemmer fra hele Norden kan opptas i **ÄLTA FRIMÄRKSKLUBB, ÄLTA, Sverige**. Kun bytte. Basis Zumstein eller AFA.

Besøk

Postmuseet

Åpningstider:

Søndag	kl. 12—15
Tirsdag	» 10—15
Torsdag	» 10—15
Fredag	» 10—15

H U S K !

Adresseforandringer og bestillinger av enhver art skal sendes NFT's forretningsfører, boks 875, Oslo og ikke til redaktørene.

Redaksjonen avsluttet 10. januar.

FRIMERKER KØBES!

Vi søger til stadighed store velplejede samlinger fra ALLE lande.

Mindre samlinger, udvalgshefter, indstiksbøger etc. med godt indhold.

Fine enkeltmærker og sæt af god kvalitet.

Handlerlagre, pakkesamstillinger (lagte eller ulagte), dubletpartier etc.

VI AFREGNER GODE PRISER OG ALLTID KONTANT.

Indsend hvad De ønsker at sælge pr. anbefalet post eller specifikation, og vort tilbud foreligger omgående.

FRIMÆRKEFORRETNINGEN

Bagerstræde 8, København V. Danmark

En verdifuld invitasjon!

Vor nyeste prisliste indeholder over 300 tilbud på:
intakte samlinger, restsamlinger
indstiksbøger og udvalgshefter
med mærker.

ALT REALISERES FANTASTISK BILLIG f. eks. kan De ofte købe til: 1/4, 1/5, 1/6, 1/10 og MINDRE.

Alvorlige samlere, handlere og spekulanter kan få vore prislister tilsendt.

Vi har i forvejen mange kunder i Norge som køber igen og igen til fuld tilfredshed.

PS! Vi sælger IKKE enkeltmærker eller sæt!

REKVIRER VOR MÅNEDLIGE PRISLISTE!

FRIMÆRKEFORRETNINGEN

Bagerstræde 8, København V. Danmark

NORGESKATALOGEN

1965

foreligger nå i omarbeidet utgave.

Katalogen er tilsalgs hos frimerkehandlerne og bokhandlerne.

Prisen er kr. 12.—.

OSLO FILATELISTKLUBB

PRISLISTE OVER NORSKE FRIMERKER

Januar 1965

utgitt av Norsk Frimerkehandlerforening
til salgs i alle frimerkeforretninger.

Pris kr. 1.50 + porto 30 øre.

Godt utvalg

i norske og skandinaviske frimerker. Pakker fra alle land.

Albums — Kataloger — Rekvisita etc.

S. D. MELBYE

Frimerkeforretning,
Universitetsgaten 11 — Oslo —

Medlem Norsk Frimerkehandlerforening

Herr Finn Eriksen
Gjønnesvei 12
Pekkestua.

Adresseforandring meldes til

NFT's forretningsfører
Boks 875,
OSLO

BOKTRYKK

DYPTRYKK

OFFSETTRYKK

BOKBINDERI

KARTONASJEFABRIKK

KONVOLUTTFABRIKK

PAPIRFABRIKK

PAPIR OG KONTORSAKER

EN GROS

FORLAGSVIRKSOMHET

EMIL MOESTUE A/S

Utsalg og trykksak-kontor

SKIPPERGATEN 38 – 40, OSLO

Sentralbord 42 68 70

ENELEVERANDØR AV FRIMERKER TIL DET NORSKE POSTVERK

Pris kr. 2.50